

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Automaation lisääminen viranomaisten neuvonnassa

ANTTI HELIN, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
VALTIOVARAINMINISTERIÖ, JULKICT-OSASTO

Lainvalmisteluhanke

- Lainvalmisteluhanke on osa Digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen HO-hanketta. Lainvalmisteluhankkeen toimikausi on 1.8.2025-30.6.2026.
- Lainvalmisteluhanketta on esivalmisteltu digin esteiden purkamisen hankkeen alatyöryhmässä syksyllä 2024. Tässä valmistelussa tunnistettiin, että digipalvelulain 6 a § palveluautomaatiolla annettavasta neuvonnasta sisältää digitalisaation esteen, joka olisi purettavissa.
- Valmistelua on tehty työryhmässä, jossa on mukana ministeriöiden, valtion viranomaisten, Kelan, sekä kuntien ja hyvinvointialueiden edustajia.

Hankkeen tavoitteet

- Mahdollistamalla laajemmin eri teknologioiden hyödyntäminen voidaan parantaa automaattisesti annettavan neuvonnan laatua ja tehostaa viranomaisen toimintaa.
- Hyvän hallinnon periaatteiden ja virkavastuun toteutuminen sekä hallinnon asiakkaan oikeusturva varmistetaan jatkossakin.

Tunnistettu tekoälyn hyödyntämisen este

- Nykyinen digipalvelulain 6 a § edellyttää, että viranomaisen varmistaa ennalta neuvonnan tietosisällön asianmukaisuuden ja että neuvonta täyttää hyvän kielenkäytön vaatimuksen.
- Tällä vaatimuksella on 6 a §:n esitöiden mukaan nimenomaisesti pyritty **estämään** tekoälypohjaiset ratkaisut ennen kuin niitä koskevat oikeudelliset kysymykset voidaan ratkaista.
- Automaattisesti annettavan neuvonnan on nykysääntelyn mukaan perustuttava sellaisenaan viranomaisen laatimiin tai tarkastamiin vastauksiin.

Valmisteltavat muutokset

- Poistetaan neuvonnan tietosisällön ennalta varmistamisen vaatimus digipalvelulain 6 a §:stä.
- Sen sijaan säädettäisiin viranomaisen velvoitteesta varmistaa neuvonnan laatu ennen palveluautomaation käyttöönottoa ja valvoa sen laatua käytön aikana.
- Lisäksi säädettäisiin, että palveluautomaatiota käyttävän viranomaisen on hallittava käytöstä oikeusturvalle ja yhdenvertaisuudelle aiheutuvia riskejä.
- Selkeytetään mahdollisuuksien mukaan nykyisen digipalvelulain 6 a §:n muita velvoitteita ja poistetaan sellaiset, joita voidaan pitää tarpeettomina esim. muun lainsäädännön kehittymisen myötä.

Lainvalmisteluhankkeen aikataulu

- Tammikuu 2026: HE-luonnoksen viimeistely
- Helmikuu-maaliskuu 2026: lausuntokierros
- Maalis-toukokuu 2026: jatkovalmistelu
- Toukokuu 2026: HE eduskunnalle

Jos jatkovalmistelu vaatii ennakoitua enemmän aikaa, annetaan HE eduskunnalle viimeistään syksyllä 2026.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos